E 1013

A BESZTERCZEBÁNYAI ÁG. HITV. EV. GYMNASIUM ÉRTESITŐJE

AZ 1909—910. TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:
VARGA MIHÁLY,
E. I. IGAZGATÓ.

BESZTERCZEBÁNYÁN,
NYOMATOTT MACHOLD F. KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1910.

REV 85

A BESZTERCZEBÁNYAI ÁG. HITV. EV. GYMNASIUM ÉRTESITŐJE

AZ 1909—910. TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:
VARGA MIHÁLY,
E. I. IGAZGATÓ.

BESZTERCZEBÁNYÁN,
NYOMATOTT MACHOLD F. KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1910.

REV 98

REV 2010

-E1013/1909/1910

KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

I. Adatok az 1909—910. tanév történetéhez.

Az 1909—910. tanévet 1909. évi augusztus 31-én tartott értekezlettel kezdtük meg. Ez értekezleten a tanév megkezdésével összefüggő ügyeket intéztük el. Ugyancsak augusztus 31-én tartottuk meg a javító és pótló vizsgálatokat is. Szeptember 1—3. napjain történt a tanulók beirása; 4-én énekkel, imádsággal és az ifjusághoz intézett buzdító beszéddel ünnepélyesen megnyítottuk a tanévet. Ugyanezen alkalommal felolvastuk és megmagyaráztuk az ifjúság előtt az iskolai törvényeket. A rendes tanítást szeptember 6-án kezdtük meg s azt az egész tanéven át, minthogy semmiféle akadályozó körülmény elő nem fordult, zavartalanul végeztük.

Az I. félévet január 29-én fejeztük be. Ugyanakkor megállapítottuk az e félévre vonatkozó osztályzatokat s erről a tanulók szüleit magánhasználatra szolgáló bizonyítvány útján értesítettük. A tanulmányi és erkölcsi haladást azonkívül még az I. és III. negyedév végén is részletesen megbeszéltük s azt a hanyag és erkölcsileg hanyatló tanulók szüleinek hivatalos úton szintén tudomására adtuk.

A II. félévet február 3-án kezdtük meg rendes tanítással.

A folyó ügyek elintézése céljából értekezleteket a szükséghez képest tartottunk.

A fenntartó egyházközség beleegyezésével a lefolyt tanévben Jamrich Béla úr gymnasiumunkban mint gyakorló tanárjelölt működött s ezen idő alatt a latin nyelvben Schmidt Frigyes tanár tanítási óráit a II. osztályban és a történelemben dr. Oravecz Ödön tanár tanitási óráit a III. osztályban látogatta s közben önállóan is tanított.

Nagyságos Jurkovich Emil tankerületi kir. főigazgató úr mint kormánybiztos 1910. évi február hó 4. és 5. napjain látogatta meg hivatalosan intézetünket. Meghallgatta a tanárok tanítását és a tanulók feleleteit, megtekintette az intézet fölszerelését s látogatása befejeztével február hó 5-én tartott értekezleten a tanári karral észleleteit s tapasztalatait közölte.

A hazafias érzés ébresztésére és ápolására a tanév folyamán minden kedvező alkalmat felhasználtunk. E czéból iskolai ünnepélyeket is rendeztünk. Megünnepeltük márczius 15-ét, április 11-ét és június 8-át. Április 8-án gr. Széchenyi István halálának félszázados évfordulóján tartottunk ünnepélyt.

A helybeli korcsolyázó egyesület éveken át gyakorolt szokásához híven az idén is volt szíves a jégpályára egész télre érvényes ingyen jegyeket, számszerint 10 darabot, szegény tanulók részére küldeni. Fogadja a t. egyesület a jutalmazottak szíves köszönetét.

Helybeli ev. egyházközségünk egyik lelkészének, néhai Mikler Sámuelnek 1909. évi november hó 29-én bekövetkezett halálával intézetünket is gyász érte. A boldogult iskolánk jóindulatu barátja s 1887. évi szeptembertől kezdve 1905. június haváig ev. vallásu növendékeink vallástanára volt. Nyugodjék békében!

Az évzáró vizsgálatokat június hó 15-től 21-éig tartottuk meg s azok befejezése után megállapítottuk a tanulók évi osztályzatát. A tanévet június 24-én fejeztük be ünnepélyesen énekkel, az ifjúsághoz intézett beszéddel, a bizonyítványok, ösztöndíjak és jutalomkönyvek kiosztásával.

II. A tanulók vallás-erkölcsi, szorgalmi és egészségi állapota.

Tanulóink erkölcsi magaviselete úgy az iskolában, mint annak falain kivül az iskolai törvényeknek, az illendőség követelményeinek teljesen megfelelt. A kisebb mérvü, csintalanságból

és meggondolatlanságból származott botlások eligazítása nehézségbe egyáltalában nem ütközött s minden előfordult esetben megelégegésre sikerült is. Súlyosabb beszámítás alá eső vétség egyáltalában nem fordult elő.

Az istentiszteletnek vasárnapokon és egyéb ünnepnapokon való látogatása a tanulók kötelessége s ők ezen kötelességüknek mindenkor a tanárok vezetése mellett pontosan meg is feleltek. A hidegebb téli hónapokan egészségi szempontból az ifjuság a templomba járástól föl volt mentve. Ekkor azonban a vallástanár az intézet rajztermében ifjusági isteni tiszteletet tartott, mely énekből, a szentirás magyarázatából és imából állott.

Október 31-én a reformátió évfordulójának emlékét ünnepeltük; urvacsorához a tanuló ifjuság tanáraival együtt október 31-én és május 26-án járult.

A növendékeknek tanulmányi előhaladása általánoságban kielégítő, habár évről- évre sajnálattal tapasztaljuk, hogy elég nagy számmal vannak olyanok, kik kellő szorgalom, előkészület és tehetség hiányában megfelelő eredményt felmutatni nem képesek.

Tanulóink egészségi állapota általában elég jó volt. Három esetben azonban súlyosabb és hosszabb ideig tartó betegség is fordult elő, melyek közül az egyik — fájdalom — halállal végződött. Hicskó József, a II. osztály példás magaviseletü és szorgalmas tanulója, 1910. évi március 11-én szülei körében ezek nagy bánatára s mindnyájunk igaz sajnálatára elhunyt. Nyugodjék békében a korán elköltözött.

Betegeinket orvosi segélylyel díjtalanúl tek. *dr. Bothár Samu,* városi orvos úr látta el. Fogadja nagylelkű segélyeért intézetünk hálás köszönetét.

III. Az oktatás nyelve.

Az intézet tannyelve a magyar nyelv; azonban az első osztályban, mig a szükség kivánja (egy-két hónapig), az előirt tantárgyak a növendékeknek anyanyelvükön, t. i. tótul is megmagyaráztatnak.

Az osztályozásnál a következő jegyeket használjuk:

a) Erkölcsi magaviseletben:
1 = jó; 2 = szabályszerű; 3 = kevésbé szabályszerű; 4 = rossz.

b) Tanulmányokban való előmenetelben:
1 = jeles; 2 = jó; 3 = elégséges; 4 = elégtelen.

c) Figyelemben.
1 = éber; 2 = kielégítő; 3 = szórakozott.

IV. Iskolai tanács.

A gymnásium az elemi iskolával együtt a beszterczebányai ág. hitv. ev. egyházközségnek, mint ezen intézet tulajdonosának és fenntartójának, kebeléből választott *iskolai tanács* vezetése alatt áll.

Elnöke: Jeszenszky Sándor iskolai felügyelő úr; jegyzője: Schmidt Frigyes.

Tagjai, választottak: Boleman Lajos, Bothár Emil, dr. Dienes Emil, idb. Furgyik István, Göllner Béla, dr. Holesch István, Hugyecz György, Kiszely János, ifj. Rosenauer Lajos, Turcsányi Ödön (elnökhelyettes), a gymnásiumi tanári kar megbízásából Schmidt Frigyes, az elemi iskolai tanító testület részéről Obetko Lajos; hivatali állásuknál fogva: Stadler Tófor egyházi felügyelő, Burkovszky Kálmán egyházi másodfelügyelő, Sztehlo Gerő lelkész, Varga Mihály igazgató és Junker Ágoston ephorus.

V. Tanári testület.

Folyó sz.	A tanár neve	Tantárgy és osztály	Heti óraszám	Jegyzet
1	Junker Ágoston r. tanár	Földrajz I., II., III. Természetrajz I., II., IV. Német nyelv IV.	18	A IV. osztály főnöke. A földrajzi és természetrajzi szertár őre. Az ifjusági könyvtár kezelője. Alumneumi ephorus.
2	Dr. Oravecz Ödön r. tanár	Latin nyelv III. Magyar nyelv III., IV. Történelem III., IV. Szépirás II.	21	A III. osztály főnöke. A történeti szertár őre. A tanári értekezletek jegyzője.
3	Schmidt Frigyes r. tanár	Latin nyelv I., II. Magyar nyelv I. Német nyelv III. Szépirás I.	22	Az I. osztály főnöke.
4	Szenes Sámuel r. tanár	Mennyiségt. I., II., IV. Rajz. geometr. I—IV.	21	A II. osztaly főnöke. A természettani és mértani szertár őre.
5	Varga Mihály r. tanár	Latin nyelv IV. Magyar nyelv II. Mennyiségtan III.	14	Igazgató. A tanári könyvtár őre.
6	Kuszy Emil vallástanár	Vallástan I—IV.	8	
7	Groó Géza Lajos óraadó	Testgyakorlat I—IV.	4	
8	Adámy Rezső orgonista, énektan.	Ének I—IV.	2	
9	Stollmann András óraadó	Szabadkézi rajz I—IV.	4	

Bányai ev. egyházkerületünk 1907. évi közgyűlésének 105. sz. határozatához képest a tanárok egyházi, társadalmi és irodalmi tevékenységéről a következőkben számolunk be:

Junker Ágoston, a zólyomi ev. egyházmegye és a beszterczebányai ev. egyház levéltárosa.

Dr. Oravecz Ödön, Beszterczebánya sz. kir. város szinügyi és könyvtári bizottságának tagja s mindkettőnek jegyzője, az Evang. Egyesület titkára, a zólyomi ev. egyházmegye el. isk. bizottságának és a Felv. Magy. Közm. Egy. zólyomi választmányának tagja. Jegyzője a Kossuth-pártkörnek. Részt vett a prot. estélyek rendezésében. Belmunkatársa a „Figyelő" cz. heti lapnak, melybe hetente 1—2 önálló czikket írt. Előadást tartott az ifjusági szinielőadás bevezetésekép Katona Józsefről; a honvéd altiszti kaszinóban „Gvadányi József, mint katona és iró" czimen, az első prot. estélyen: „Dávid Ferencz irodalmi és reformátori pályájáról". A Nyiregyházán tartott Orsz. Ev. Tanáregyesület közgyülésén előadója volt eme kérdésnek: Mikép lehetne előmozditani, hogy a középiskolából kikerülő ifjuság bővebb ismerettel birjon alkotmányunkról és a közigazgatásról, egyházi és társadalmi intézményeinkről". Előadása az évkönyvben fog megjelenni.

Schmidt Frigyes, az iskolai tanács és az egyház jegyzője.

Szenes Sámuel, az Ev. Egyesület könyvtárosa; fölolvasást tartott az ev. egyesület által rendezett egyik prot. estélyen; közreműködött a munkás gymnasium fölolvasásain; ünnepi beszédet tartott a város által rendezett márczius 15-iki szabadságünnepen.

Varga Mihály, a zólyomi ev. egyházmegye számvevő székének világi elnöke, törvényszékének, fegyelmi választmányának, számvizsgáló bizottságának, segélyző intézete igazgató választmányának és gyámintézeti bizottságának tagja; ugyanezen egyházmegye világi jegyzője; a beszterczebányai ev. egyház pénztárosa. Zólyom vármegye árvaházi választmányának, a beszterczebányai áll. polg. iskola gondnokságának, a városi iparos tanoncziskola felügyelő bizottságának, a Hazafias Olvasm. Terjesztő Egyesület és a Felv. Magy. Közm. Egy. zólyomi osztálya választmányának tagja. Azonkívül hivatali állásánál fogva tagja még több bizottságnak.

VI. Tanterv.

I. osztály. Főnöke: **Schmidt Frigyes.**

1. *Vallástan,* h. 2 óra. Ó-szövetségi válogatott történetek alapján a hit- és erkölcstani igazságok fejtegetése. A tiz parancsolat. Egyházi énekek. Tk. Berecky S.: Bibliai történetek; Győry V.: Luther kis kátéja.

2. *Latin nyelv,* h. 6 óra. Összefüggő olvasmány alapján az öt declinatio, a melléknevek ragozása és fokozása, a névmások, határozószók, praepositiók, a sum és a cselekvő ige ragozása — a rendhagyó alakok mellőzésével. Olvasmány: Róma és Itália I—III. Róma alapítása IV—XVII. Ulixes kalandjai XVIII—XXVII, XXIX. fej. Latin közmondások. A gyakorlókönyv 1—25. magyar gyakorlatának fordítása latinra. Havonként két irásbeli dolgozat. Tk. Hittrich Ö.: Latin nyelvtan és Latin olvasó- és gyakorlókönyv I. r.

3. *Magyar nyelv,* h. 5 óra. Hangtani bevezetés. A mondat. A mondat fajai és részei. A mondatrészek szerepe. Olvasmányok a hún és magyar mondakörből. Képek a magyar földről és népéről. Magyar népmesék és tanító példázatok. Részletek a görög mondákból Homeros nyomán. Kisfaludy Károly, Petőfi, Arany és Gyulai 15 költeménye könyv nélkül. Havonta két irásbeli dolgozat. Tk. Szinnyei József: Magyar nyelvtan I. és Magyar olvasókönyv I.

4. *Földrajz,* h. 3 óra. Magyarország földrajza. Tk. Scholtz-Schürger F.: Földrajz I. k.

5. *Számtan,* h. 4 óra. A mennyiségekről általában. A számlálás. A számok nemei. A tizes számrendszer; nevezetlen és nevezett, egy és többnevű egész számok összeadása, kivonása, szorzása és osztása. A számok oszthatósága; a legnagyobb közös osztó, a legkisebb közös többes. A számrendszer kibővítése; a négy számolási művelet tizedes törtekkel. A közönséges törtek fogalma, alak- és értékváltozása. Alapmíveletek közönséges törlekkel. Az időszámítás főrészei. Házi és iskolai dolgozatok. Tk. Arany D. és Szijártó M.: Számtan I. r.

6. *Rajzoló geometria,* h. 3 óra. A koczka szemléltetése. A test, lap, vonal, pont. A vonal nemei; a távolság mérése; távolságok összehasonlítása, számmiveletek távolságokkal; az egyenesek absolut és relativ helyzete. A szög fogalma, nemei; számmíveletek szögekkel; szögmérés; a szögpárok. Háromszög, négyszög és sokszög. A síkidomok kerülete és területe. A körvonal osztása; a tananyaghoz csatolt némely díszitmények rajzolása.

7. *Természetrajz,* h. 2 óra. Gyümölcsök, házi állatok; erdőben és mezőn élő állatok, házi szárnyasok; fenyőfák, néhány tavaszi növény. Tk. Szterényi természetrajza I. k.

8. *Szépirás,* h. 1 óra. Magyar kis- és nagybetük irása Vozáry Pál szépirási mintái nyomán.

9. *Torna,* h. 2 óra. Rendgyakorlatok. Egyszerű és összetett szabadgyakorlatok, nevezetesen: fej-, derék-, váll-, csipő-, kar- és lábgyakorlatok. A legegyszerűbb gyakorlatok nyujtón, korláton, mászópóznákon, lengő kötélen és vizszintes létrán.

Tornajáték, h. egy délután, megfelelő időben. Lánczjátékok; páros fogdosás; bárány és farkas; körméta és hosszú méta; könnyebb labdajátékok.

10. *Szabadkézi rajz*),* h. 1 óra. Egyenesek, hullám vonal, csiga és körvonalak gyors rajzolása a kézügyesség czéljából. Levélformák, rosetták, az ékitményes rajzoktatáshoz szolgáló egyszerű elemek, stilizált levelek rajzolása és szinézése. Kézügyesítő gyakorlatok szines czeruzákkal. Magyar diszitő styl egyszerűbb elemeinek rajzolása és szinezése. Egyszerü használati tárgyak rajzolása: kalapács, olló, harapófogó, kulcs stb. természet után. Várday Szilárd tanár mintái és falitáblára való előrajzolás szerint.

II. osztály. Főnöke: **Szenes Sámuel.**

1. *Vallástan,* h. 2 óra. Uj-szövetségi válogatott szakaszok alapján a hit- és erkölcstani igazságok fejtegetése. Palesztina földrajza. Egyházi énekek. Tk. Bereczky: Bibliai történetek.

2. *Latin nyelv,* h. 6 óra. Az alaktan átismétlése az 1—9,

*) A szabadkézi rajz tanitása, melyért külön díj nem jár, minden tanulóra kötelező.

I—IX. gy. alapján. A szenvedő és álszenvedő igék tana a 9—22. IX—XXII. gy. mellett, rendhagyó igék a 23—26. XXIII—XXVI. gy. alapján. Körülirt igeragozás. A legyakoribb mondattani szabályok ismertetése. Az olvasmányok szövege a római királyok teljes történetét tartalmazta. Havonta két iskolai irásbeli dolgozat. Tk. Hittrich: Latin olvasó és gyakorlókönyv II. r.; Latin nyelvtan I.: Alaktan.

3. *Magyar nyelv,* h. 5 óra. Szótan. Állandó határozók. A szórend. Az összetett mondatok. Olvasmányok: Aesopus és Fáy meséiből 21 drb. Leiró olvasmányok Jókaitól. Történelmi olvasmányok az Anjouk és Hunyadiak korából. Grube nyomán a görög-perzsa háború és a patriciusok és plebejusok küzdelme. Költemények. Havonta két irásbeli dolgozat a tanterv szerint. Tk. Szinnei József: Magyar Nyelvtan II. r. és Magyar olvasókönyv II. r.

4. *Földrajz,* h. 3 óra. Hazánkon kivül Európa, Ázsia és Afrika földrajza. Tk. Scholtz-Schürger F.: Földrajz II. r.

5. *Számtan,* h. 4 óra. Az első osztály anyagának átismétlése. Számolási rövidítések; korlátolt pontosságú műveletek. A különböző mennyiségek egyenes és fordított viszonya. Számtani és mértani viszony. Aránypárok. Hármasszabályú feladatok megoldása következtetéssel és arányok segítségével. Százalékszámítás és alkalmazása. Összetett kettős tételű feladatok. Házi és iskolai dolgozatok. Tk. Arany-Szijártó: Számtan II. és III. rész.

6. *Rajzoló geometria,* h. 3 óra. Stereometria: A kocka, hasábok, oszlopok és gúlák leírása, alkotó részeinek kölcsönös helyzete a térben. A szabályos testek, a henger, kúp és gömb leírása. A testek axonometrikus ábrázolása. Felszin és köbtartalom számítása. Tk. Horti: Rajzoló geometria II. rész.

7. *Természetrajz,* h. 2 óra. Néhány őszkor virító növény. Gerinczesek, puha testűek, rovarok, pók, rák, giliszta, piócza, Tavaszszal néhány gyümölcs- és erdei fa. Tk. Szterényi természetrajza II. rész.

8. *Szépirás,* h. 1. óra. A magyar irás ismétlése és a német irás Vajda Pál szépirási mintái nyomán.

9. *Torna,* h. 2 óra. Mint az első osztályban. Tornajáték, h. egy délután, mint az első osztályban.

10. *Szabadkézi rajz,* h. 1 óra. Az ornamentális rajzolás folytatólagosan, nehezebb sikdíszitmények, u. m. görög román, középkori és magyar; továbbá különféle használati tárgyak bemutatása és emlékezet után való rajzolása. Várday Szilárd és Groh István mintái után és előrajzolás szerint.

III. osztály. Főnöke: **Dr. Oravecz Ödön.**

1. *Vallástan,* h. 2 óra. Keresztyén egyháztörténet s a magyarhoni prot. egyház története. Egyházi énekek. Tk. Bereczky S.: A keresztyén egyház története.

2. *Latin nyelv,* h. 6 óra. Az alaktan átismétlése. Az egyszerű mondat. Mondatrészek. Különösen a határozók tana. Olvasmányok: Cornelius Neposból: Miltiades, Themistocles, Aristides, Cimon, és Hamilcar. Phaedrusból 13 mese, közülök 10 könyv nélkül, 23 magyar stylusgyakorlat fordítása latinra. Kéthetenkint egy iskolai irásbeli dolgozat. Tk. Roseth: Latin nyelvtan. Roseth A.: Cornelius Nepos és Szemelvény Phaedrus meséiből. Fodor-Roseth: Stylusgyakorlatok a III. oszt. számára.

3. *Magyar nyelv,* h. 4 óra. A nyelvtan rendszeres áttekintése. Olvasmányok: A mohácsi vész után. Buda vára török kézre kerül. Temesvár. Drégely és Eger vívása. Szigetvár ostroma. Bocskay István fölkelése. Pázmány Péter. Bethlen Gábor. Wesselényi összeesküvése. Buda visszafoglalása. Perikles. A görög ember lakása. Athéni élet A rómaiak mindennapi élete. A A magyar becsületszó. Dobozy Mihály és hitvese. A nagyenyedi két füzfa. Egy pár papucs. 14 költemény könyv nélkül. Kéthetenkint egy iskolai irásbeli dolgozat, melyeknek tárgya leirás szemlélet után vagy kisebb események elmondása. Tk. Szinnyei J. Rendszeres magyar nyelvtan és Magyar olvasókönyv. III. r.

4. *Német nyelv,* h. 4 óra. Olvasás és írás, a név és igeragozás főbb vonásokban, a szórend elemei. Olvasmányok: Die Schule. Die Familie. Was die Menschen arbeiten. Die Teile des Körpers. Drei Paar und Einer. Das Haus. Die Jahreszeiten. Das Vogelnest. Vöglein am Nest. Der Morgen. Der Abend. Abendlied

Der Garten. Der Wald. Waldlied. Dass Essen. Die Getränke. Die wandelnde Glocke. Die Sterntaler. Der Rabe und der Fuchs. Die Katze und die Mäuse. Der Wolf und der Mensch. Beszédgyakorlatok az olvasmány alapján. Kéthetenkint egy irásbeli dolgozat. Tk. Endrei Á. Német nyelvkönyv. I. k.

5. *Földrajz*, h. 2 óra. Amerika és Ausztrália földrajza. A föld mint világtest; a föld magában véve, annak fölszíne, szárazfölde, vizei, légköre és belseje. Tk. Scholtz-Schürger: Földrajz II. k., Schmidt A.: Fizikai földrajz.

6. *Történelem*, h. 3 óra. A magyarok története a legrégibb időktől a mohácsi vészig. Hazánk a honfoglalás előtt. Olvasmányok a Mika Sándor olvasókönyvének I. részéből, valamint az eseményeket feldolgozó kisebb költemények bemutatása. Tk. Varga Ottó: A magyarok története I. r.

7. *Számtan*, h. 3 óra. A százalékszámítás alkalmazása a polgári életben előforduló feladatoknál. Kamatszámítás. Állampapirok, részvények. Váltó. Diskont-számítás. Kamatos kamat-számítás. Arányos osztás, keverési szabály és lánczszabály. Arany és ezüst ötvények. Tk. Arany-Szijártó: Számtan III. rész.

8. *Rajzoló geometria*, h. 2 óra. A planimetria alapelemei. A távolság; távolságok mérése; alapműveletek távolságokkal. A szög fogalma, nemei; szögpárok; alapműveletek szögekkel. Merőleges és párhúzamos egyenesek szerkesztése. A háromszög. A háromszögek osztályozása, szerkesztése és összeillősége. A négyszög. A négyszögek osztályozása, szerkesztése és összeillősége. A sokszög; sokszögek szerkesztése. Idomok átalakítása. Területek osztása. Arányosság és hasonlóság. A háromszögek és sokszögek hasonlósága. Hasonló háromszögek és sokszögek szerkesztése. Pythagoras tantétele. Tk. Horti Henrik: Rajzoló geometria. III. rész.

9. *Torna*, h. 2 óra. Rendgyakorlatok helyben és menetközben. Összetett szabadgyakorlatok az I. oszt. tananyaga alapján. Menetelés. Katonai rendgyakorlatok. A test ügyesítésére szolgáló könnyebb gyakorlatok nyújtón, korláton, mászó-póznákon, lengő kötélen és vízszintes létrán; ugrások az ugrómérczén.

Tornajáték h. egy délután, megfelelő időben. Különféle labdajátékok.

10. *Szabadkézi rajz,* h. 1 óra. Stylmagyarázatokkal görög, román, mór és renaissance diszítmények elemei, szalagok és mértani területek kitöltései, tervezetek kidolgozása. Magyar elemek ismertetése és szalagoknál alkalmazása. Testek u. m. gömb, koczka, hasábok, gulák, hengerek stb. különféle helyzetben természet után árnyékolással rajzolása. Várady Sz., Groh J. és Huszka I. mintái után.

IV. osztály. Főnöke: **Junker Ágoston.**

1. *Vallástan,* h. 2 óra. Keresztyén hit- és erkölcstan. Egyházi énekek. Tk. Hetvényi Lajos: Keresztyén vallástan.

2. *Latin nyelv,* h. 6 óra. Az alak- és esettan ismétlése után az idők és módok használata; az összetett mondat tárgyalása megfelelő magyar-latin fordítási gyakorlatokkal. Olvasmány: Caesarból: Gallia Caesar idejében. A helvetiusokkal viselt háború. A venetusok lázadása. Ovidiusból: Az emberiség korszakai. Daedalus és Icarus. Philemon és Baucis. Midas. A Fabiusok hősi vállalata és halála. Az olvasmánynyal kapcsolatban a római hadügy Caesar idejében és a hexameter ismertetése. Az olvasmány egyes részeinek betanulása. Kéthetenkint iskolai irásbeli dolgozat. Tk. Holzweiszig-Székely: Latin nyelvtan; Roseth A.: Szemelvények Caesarból; Cserép J.: Szemelvények Ovidiusból; Kempf-Cserép: Stylusgyakorlatok a IV. osztály számára.

3. *Magyar nyelv,* h. 4 óra. A nyelvről. Szóképek és alakzatok. A stylus tulajdonságairól részletesen, megfelelő olvasmányok kapcsán. A classicus, modern és nemzeti verselés alapja és főbb fajai. Olvasmányok: Heltai meséiből 8, Mikes leveleiből 8, részlet Faludi Ferencz Téli éjszakáiból. Élet-, jellemrajzok és kisebb értekezések Kazinczy, Kemény, Szalay, Csengeri, Jókai és Gyulai müveiből. Nagyobb olvasmányok: Arany Toldija, I., II., III., IV., VII., VIII. és IX. ének könyv nélkül; Toldi Szerelme kivonatosan; Toldi Estéje. Kisfaludy Károlytól: Mátyás deák,

Szilágyi Mihály fogsága cz. kisebb szinmüvek. Kéthetenkint iskolai irásbeli dolgozat. Tk. Góbi Imre: Magyar irálytan, Rupp K.: Arany Toldija.

4. *Német nyelv,* h. 3 óra. A főnevek és melléknevek ragozása, a melléknevek fokozása, a névmások, segédigék, a gyenge, erős és vegyes igeragozás, a szenvedő, míveltető, visszaható és személytelen igék, a határozószók és praepositiók, a szóképzés elemei, a fő- és mellékmondatok szórendje. Beszédgyakorlatok. Olvasmányok: Der Fuchs und der Bock. Das Spielzeug der Riesen. Die Geschöpfe der Erde. Seltsamer Spazierritt. Die Zeit. Die Sonnenstrahlen. Die Elster und ihre Kinder. Der wohltätige Graf. Das blinde Ross. Iphigenie in Aulis und auf Tauris. Dorf und Stadt. Der hörnerne Siegfried. Die Riesen und die Zwerge. Die Rache. Siegfrieds Schwert. Roland im Tale Ronceval. Kéthetenként iskolai irásbeli dolgozat. Tk. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv. I. r.

5. *Történelem,* h. 2 óra. Magyarország története a mohácsi vésztől a kiegyezésig. Hazánk politikai földrajza. Ausztria. Magyar-osztrák monarchia. Megfelelő olvasmányok a memoire íróktól s a Mika Sándor Olvasókönyvének II. részéből. Egyének, események, okmányok hasonmásának bemutatása. Tk. Varga Ottó: A magyarok története. II. rész.

6 *Számtan,* h. 2 óra. Algebra. Az algebrai alapfogalmak, az absolut és relativ számok összeadása, kivonása, szorzása és osztása egy- és többtagú kifejezésekkel; a hatvány, a közönséges számok négyzete és köbe; a hányados mint arány és tört; a törtek egyszerüsítése, egynevűsítése, szorzása és osztása; a számok oszthatósaga, a legnagyobb közös mérték, legkisebb közös többszörös; első fokú egyenletek 1 ismeretlennel, egyenletbetétel, az aránypár mint egyenlet. Első fokú egyenletek két ismeretlennel. A függvény fogalmának bevezetése. Házi- és iskolai dolgozatok. Tk. Lutter N. Algebra.

7. *Rajzoló geometria,* h. 2 óra. A kör keletkezése, alkotó részei. Alaptételek. A kör kerülete és területe. Adott pontokon áthaladó körök. Körbeirt háromszög, húrnégyszög. A kör és egyenes relativ helyzete. Érintő és az érintőkre vonatkozó szer-

kesztések. Érintői négyszög. Középponti és kerületi szögek. Két kör relativ helyzete. Közös érintők. A kúp síkmetszetei. Az ellipsis gépies rajzolása; alkotó részei és ezek összefüggése. Az ellipsis többféle szerkesztése. Az ellipsis érintői. A hyperbola gépies rajzolása, alkotó részei. A hyperbola és érintőinek szerkesztése. A parabola gépies rajzolása, alkotó részei. A parabola szerkesztései. Érintők szerkesztése. Tk. Horti Henrik: Rajzoló geometria III. és IV. rész.

8. *Természetrajz,* h. 3 óra. A növény szervei, chemiai alapismeretek, a növény belső szerkezete, a növény életjelenségei, a növények rendszertana. Több növény leírása az őszi és tavaszi hónapokban. Tk. Szterényi H.: Növénytan.

9. *Torna,* h. 2 óra. Mint a III. osztályban.

10. *Szabadkézi rajz,* h. 1 óra. Egyiptomi, arab, perzsa, görög, román középkori és magyar diszítő styl elemeinek ismertetése, gyűjtése, s ezekkel különféle diszítmények szines kidolgozása. Ecsetgyakorlatok. Távlattani törvények magyarázata után mértani testek rajzolása, kifestése árnyékolással s ezenkivül különféle föladatok kidolgozása. Várday Sz., Groh J. és Huszka István mintái szerint.

VII. Mellékintézetek.

1. *Az énekiskola.* Az ének a helybeli ev. egyházközség határozatánál fogva minden tanulóra nézve kötelező tantárgy. Az énekiskola két tanfolyamból állott, hetenkint egy-egy tanórával. Egy órában egyházi énekeket tanultak, egyben pedig négy szólamban énekeltek világi énekeket az arra alkalmas tanulók. Tanította: Adámy Rezső úr.

2. *Fatenyésztési intézet.* Gyümölcsfa-tenyésztésben azon tanulók, akik erre önként jelentkeztek, Adámy Rezső úr, mint kir. gazd. tanintézetben képesített szaktanár, oktatta elméletileg és gyakorlatilag.

VIII. Taneszközök.

I. Könyvtárak:

I. A gymnasiumi könyvtár 5882 kötetből áll. A lefolyt tanévben a következő művekkel gyarapodott.

Vétel útján:

1. Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái. XIII. kötet 7—9. füzete, XIV. kötet 1. füzete.
2. Kállay Béni: A szerb fölkelés története 1807—1810. 2 kötet.
3. Mahler Ede: Ókori Egyptom. 1 kötet.
4. Raleigh Walter: Shakespeare Angolból fordította dr. Czeke Marianne. 1 kötet.
5. Pável Ágost: A vashidegkúti szlovén nyelvjárás hangtana. 1 kötet.
6. Csallóközi Jenő: Útmutató a gymnasiumi gyakorlati tanításban. 1 kötet.
7. Beke M. és Mikola S.: A középiskolai mathematikai tanítás reformja. 1 kötet.
8. Beke Manó: Bevezetés a differentiál — és integrálszámításba. 1 kötet.
9. Jurkovich Emil: Beszterczebánya multjából. 2 kötet.
10. Dr. Dalmady Zoltán: Mendemondák a természettudomány köréből. 1 kötet.
11. Raffay Sándor: Házi oltár. Iskolák és magánosok házi buzgólkodására szánt ev. elmélkedések. 1 kötet.
12. Kapi Béla. Hitünk igazsága. Az ev. és róm. kath. egyház közötti különbségekről. 1 kötet.
13. Gyurátz Ferencz: Lelki vezér. Imakönyv. 1 kötet
14. A Luther-társaság kiadványaiból 4 füzet.
15. Emlékkönyv Beöthy Zsolt születésének 60-ik fordulójára. 1 kötet.
16. Dr. Mráz Gusztáv: A dobsinai német nyelvjárás. 1 füzet.
17. Payr Sándor: Egyháztörténeti emlékek. Forrásgyüjtemény. I. kötet.

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

18. Wadde L. Austine: A rejtelmes Lhassza és az 1903—904. évi angol katonai expeditió története 1 kötet.

19. Magy. tud. akadémiai Almanach polgári és csillagászati naptárral 1910. évre. 1 kötet.

20. Mathematikai és természettudományi Értesítő. Szerk. König Gyula, XXVII. kötet. 2—5. füzet XXVIII. köt. 1. füz.

21. Mathematikai és Természettudományi Közlemények, XXX. kötet 5. sz.

22. Értekezések a bölcseleti tudományok köréből. III. kötet 6. 7. sz.

23. Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből, XXI. kötet 3—6. sz.

24. Értekezések a társad. tudományok köréből. XIII. kötet. 10. sz. XIV. kötet 1—4. sz.

25. Értekezések a történelmi tudományok köréből. XXII. kötet 4—7. sz.

26. Nyelvtudományi közlemények. XXXIX. köt. 1—4. füz.

27. A magyar tud. akadémia elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek. XIV. kötet 5—9. füzet.

28. Akadémiai Értesitő, szerk. Heinrich Gusztáv. 1910. évfolyam.

29. Archaeologiai Értesitő, szerk. Hampel József. 1910. évfolyam.

30. Egyetemes Philologiai Közlöny. 1910. évf.

31. Magyar nyelvőr, szerk. Simonyi Zsigmond. 1910. évf.

32. Athenaeum. Philosophiai és államtudományi folyóirat. 1910. évf.

33. Századok, szerk. dr. Borovszky Samu 1910. évfolyam.

34. Magyar Paedagogia, szerk. dr. Weszely Ödön. 1910. évfolyam.

35. Budapesti Szemle, szerk. Voinovich Géza 1910. évf

36. Zeitschrift für Schulgeographie. 1909—1910. évf.

37. Lehrproben und Lehrgänge aus der Praxis der Gymnasien und Realschulen. 1909. évf. 3—4. füz., 1910. évf. 1—2. füzet.

38. Evangelikus Őrálló. 1910. évf.

39. Evangelikus Családi lap. 1910. évf.

40. Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny XLIII. évfolyam.

Hivatalból:

1. Hivatalos Közlöny. Kiadja a vallás- és közoktatásügyi Minisztérium.

Ajándék útján:

1. A vallás- és közoktatásügyi Ministeriumtól: Gaal Mózes: A jövő iskolája. Elmélkedések. 1 kötet. — A szabadoktatás országos szervezete. 1 kötet. — Ebner Gust.: Für Kőnig und Vaterland. Patriotische Gedichte. 1 kötet. — Horánszky Lajos: Bacsányi János és kora. 1 kötet. — Magyar nyelv. Szerk. Szily Kálmán és Gombocz Zoltán.

2. Rejtő Adolf úrtól: Nagy Miklós: „Vasárnapi Ujság" 1863. és 1887. évfolyam. 2 kötet. — Renner Adolf: Az üszögbetegség és az anyarozs. 1 kötet. — A magyarországi Kárpátegyesület évkönyve. 11 kötet. — Turisták Lapja 5 évfolyam. — A Felv. Magy. Közm. Egyesület évkönyve. 8 füzet.

3. A Franklin-Társulattól: A Vasárnapi Ujság 1909. évi karácsonyi melléklete. 1 füzet.

4. A Franklin-Társulat, Lampel R., Athenaeum, Hornyánszky Viktor és más könyvkiadó czégek több kötet iskolai könyvet voltak szívesek küldeni.

Fogadják az adományozók ez úton is az intézet szíves köszönetét.

II. *A Dillnberger*-féle könyvtárban van 726 kötet könyv, 2 atlasz és 27 térkép.

III. *Az ifjusági könyvtár* 730 kötetet foglal magában. Vétel és ajándék útján 25 kötet szereztetett, melyek mind a kiselejtezett művek helyére tétettek. Ajándékaikkal gyarapították: Dr. Oravecz Ödön tanár úr 2 köt., Csák Zoltán úr 3 köt., Walther László III. oszt. tan. 4 köt., Hrivnák József IV. oszt. tanuló 1 köt., Jeszenszky Ferencz II. oszt. tanuló 2 kötettel.

Könyvtáros: Varga Mihály.

Szertárak és gyüjtemények:

1 *A földrajzi és történelmi gyüjtemény* áll 46 térképből (30 földrajzi, 16 történelmi), 7 kötet atlaszból, két föld-, egy égtekéből, egy telluriumból, 120 földrajzi és 199 történelmi fali képből. A nm. vallás- és közoktatásügyi ministerium ajándéka: dr. Bátky Zsigmond „Magyarország néprajzi fali térképe" vászonra vonva.

Felügyelője: Junker Ágoston.

2. *Az éremgyűjtemény* 670 érmet tartalmaz. Id. Gally Sámuel egyházi gondnok úr 61 drb régi pénzt és emlékérmet volt szíves ajándékozni.

Kezelője: Az igazgató.

3. *Természetrajzi gyűjtemények:*

a) Az állatgyűjtemény magában foglal 26 emlőst, 154 madarat, 6 hüllőt, 8 kétéltüt, 21 halat, 195 kagylót és csigát, 366 rovarfajt és 180 madártojást. E tanév folyamán szereztetett: nagyfülű denevér, házi patkány, vércse (tömve), herény (szárazon), juh és ló koponyája és lába, zerge szarva, bálna szilája, lazacz kopoltyúja és czápa torka.

Id. Gally Sámuel egyh. gondnok úr sok évi buzgó és szorgalmas munkájának eredményét, tiz nagy dobozba — legnagyobb pedanteriával — foglalt, rendszeresen összeállított gyönyörü lepkegyüjteményét ajándékozta intézetünknek. E gyüjtemény gazdag tartalmának bizonyítékai a következő számok:

Rhopalocera	141	faj	280	példány
Sphinges	47	„	104	„
Bombyces	135	„	257	„
Noctuae	261	„	431	„
Geometridae . . .	146	„	279	„
Összesen:	730	faj	1351	példány

Ezen rendszeres gyüjteményen kivül még 3 doboz lepkét és 2 doboz bogarat, 2 bezoárt és a lepkékre vonatkozó 6 könyvet is ajándékozott. Nagyszerü adományáért fogadja e helyütt is az intézet hálás köszönetét.

Gyüjteményünk szaporításához hozzájárult még több növendékünk is, így pl. Horeniczky Sámuel I., Zolnai Géza I. oszt., stb.

b) A növénygyűjtemény 950 növény- és 133 magfajból áll. Azonkivül az Andaházy Szilárd-féle gyüjtemény, mely mintegy 1000 példányt foglal magában.

Új szerzemény: Rovarevő növények 1 doboz, a növények vegetativ szaporodása 1 doboz. — Filipcsa János IV. oszt. tanuló több szines növényképet ajándékozott.

c) Az ásvány- és kőzetgyűjtemény 1490 ásványt és kőzetet és 120 jegeczmintát tartalmaz.

Azonkívül meg vannak Hochstetter geologiai képei 4, Lehmann-Leutemann, Gerold, Schmeil, Lutz és Niepel állattani fali képei 99 tábla és Wagner növénytani képes atlasza 3 kötetben 242 folio lappal. Ahles: Botanische Wandtafeln 8 tábla és Peter A.: Botanische Wandtafeln 26 tábla; 15 gomba, 8 Brendel-féle virág-minta, 49 drb hazai és külföldi faminta és egyéb növénytani tárgy.

Felügyelője: Junker Ágoston.

4. *A mennyiségtani szertárban* van 140 tömörmértani test és 21 eszköz.

Kezelője: Szenes Sámuel.

5. *A természettani szertár* 164 készülékből áll.

Kezelője: Szenes Sámuel.

6. *A vegytani szertárban* 87 vegyiszer és 111 eszköz van.

Kezelője: Junker Ágoston.

7. *A rajzszertár* 1122 mintát és 170 táblát foglal magában.

Felügyelője: Stollmann Andor.

8. *Zeneszertár.* Ez egy harmóniumot, számos egyházi és világi énekdarabot, 20 énekkátét és 80 kőnyomatu, egyházi énekekből álló füzetet tartalmaz.

Szertáros: Adámy Rezső.

A szíves adományokért ezennel hálás köszönetet mondunk.

IX. Segélyző intézetek, ösztöndijak és jutalmak.

1. *Alumneum.* Az elmult tanévben az alumneumba összesen 48 tanuló iratkozott be, évközben 2 kilépett, az év végeig maradt 46. Az alumnisták izletes és tápláló ebédért egész évre 60 K-t fizetnek. A tápdíjakból e tanévben szegény, jó magaviseletü és szorgalmas tanulóknak 658 K-t engedtünk el. Ez, tekintve a tápdíj csekély voltát és az élelmi czikkek drágaságát, tekintélyes összeg.

Az utolsó számadások szerint az összes jövedelem kitett 4762 K 42 f-t, mely a következő tételekből áll: tápdíjakból 1306 K, kamatokból 1813 K 97 f, gyűjtésből 1142 K 45 f, (a zólyomi esperességben 191 K 70 f, a budapesti és alföldi esperességekben 503 K 35 f, a liptói és turóczi esperességben 217 K 90 f, Beszterczebányán 229 K 50 f, kegyadományok 140 K, mely összeghez a Beszterczebányai Takarékpénztár 100, a Beszterczebányai Hitelbank 40 K-val volt szives hozzájárulni; végre a Hainrich-féle alapitványból 260 K, a Szumrák S. E.-féléből (az alumnisták megvendégelésére) 100 K. A kiadás összege 3,051 K 23 f. Beneficiumot Jeszenszky Sándor gymnasiumi felügyelő, Horn Keresztély és ifj. Rosenauer Lajos mérnök urak voltak szívesek adni. Vagyonállás a Hainrich Jakab-féle alapitványnyal együtt 49837, K 12 f.

A Beszterczebányán f. évi május hóban eszközölt gyűjtéshez név szerint a következő t. cz. adakozók járultak hozzá:

Stadler Tófor 20 K, Burkovszky Kálmán 5 K, Jeszenszky Sándor 10 K, Turcsányi Ödön 2 K, Muliczky István 1 K, Perczian Rezső 1 K, Petrogalli Arturné 2 K, Rosenauer 1 K, Rosenauer 1 K, Reitzner Lidi 1 K, özv. Perczian Lajosné 1 K, Bacher Péter 1 K, Fizély 1 K, Csesznák Gyula 2 K, Rosenauer Vilmos 1 K, Perczian Lajos 2 K, Krumm Gusztáv 1 K, Gally Samu 1 K, Furgyik István 2 K, Renner Pál 2 K, Holesch Árpád 2 K, özv. Weszter Gyuláné 2 K, Andaházy Sz. 2 K, Paulinyi János 1 K, Adamis L. 2 K, Édeskuty L. 2 K, Szliuka 1 K, Tóth 1 K, Ruttkay Pál 2 K, Droba János 1 K, Stollmann Lajos 1 K, Hanzlik András 5 K, Mayer Henrik 1 K, Menszatorisz Károly 1 K, Furgyik János 2 K, Kmet János 2 K, Grossmann nővérek

1 K, özv. Badiny Sné 1 K, Bussányi M. 1 K, Hazslinszky M. 2 K, Szlanencsik Rezső 2 K, Szlanencsik Karolin 2 K, özv. Lehotkay L. 2 K, Dobák Adolf 2 K, Stollmann Sándor 2 K, Szimonidesz Dániel 1 K, Franyo János 1 K, Dobák D. 40 f, Barth 1 K, Dienes János 1 K, Sztik Dániel 1 K, Linkesch 1 K, Klimo András 1 K, N. N. 1 K, N. N. 1 K, Spielmann János 1 K, Benyáts Károly 2 K, Plaszky A. 1 K, ifj. Wagner Károly 1 K, Kártik János 1 K, Klimo Samu 2 K, H. J. 1 K, Palinay János 1 K, Suhajik Gusztáv 1 K, Ondrey Lajos 1 K, Regitko Albert 1 K, Horn Lajos 1 K, Wünsch és Társa 1 K, Hugyecz és Rosenauer 4 K, Dr. Holesch István 1 K, Lamos Lajos 1 K, Bárczy Károly 2 K, Dr. Bothár Samu 5 K, Burda Károly 2 K, Bussányi Béla 1 K, Dunajszky József 1 K, Hugyecz Lajos 1 K, Wanko Samu 1 K, Dr. Flittner Jenő 2 K, Dr. Bárczy Emil 2 K, Krompecher Dezső 1 K, Hengermalom 1 K, Ujhelyi Sándorné 2 K, Horn Keresztély 2 K, Heinlein G. 1 K, Walther A. 1 K, Dr. Krcsméry 2 K, Besztercebányai gyufagyár részvénytársaság 3 K, id. Furgyik István 1 K, Posztógyár 1 K, Szeltenreich Gyula 2 K, Stempel Gyula 2 K, özv. Hoznekné 1 K, Sonnenfeld 1 K, Göllner 1 K, Dr. Neufeld 1 K, Beniats Gusztáv 1 K, Homma Herma 1 K, Dr. Rippely Ede 2 K, N. N. 50 f, Wff 60 f, Ivanszky Elek 1 K, özv. Sztik Mihályné 1 K, N. N. 20 f, Furgyik Ede 1 K, Perczian Samu 1 K, Revalló József 1 K, özv. Márkus Sándorné 1 K, Keme Ignácz 2 K, Starke Mihály 1 K, Dobay Gyula 1 K, Lányik Márton 1 K, Dr. Herritz Gyula 1 K, Wotocsek Rezsőné 2 K, Cotteli 40 f, Kováts Vilmos 1 K, Lehoczky Gyula 1 K, Ruttkay Károly 1 K, Mundusz részvénytársaság 3 K, Hubert Aladárné 1 K, Holesch Hugó 2 K, Dr. Turzo Iván 3 K, N. N. 40 f, N. N. 40 f. Thern Róbert 1 K, Kiszely János 2 K, Dragonszky József 2 K, Badiny Lajos 2 K, Dr. Répási Mátyás 1 K, özv. Horváthné 1 K, Koritsánszky József 2 K, Dr. Palinay Gyula 2 K, B. 40 f, N. N, 40 Horváth Emil 1 K, Takács Ferenczné 3 K, Török Lajos 2 K, Dobák Lajos 1 K, Stewonka Pál 1 K, N. N. 40 f, Battik 1 K, Dienes József 1 K, Fischle Frigyes 1 K, N. N. 40 f.

A kegyes jótevők fogadják az intézet hálás köszönetét.

Ephorus: Junker Ágoston, tanár.

2. *Gyógyszeralap.* Szegény tanulók gyógyszertári költségeinek fedezésére szolgál. Jelenlegi állása 1859 K 46 f.

Kezelője: Az igazgató.

2. *Segélyalap.* Ebből szegény tanulók tankönyvekkel láttatnak el. E tanévben adományaikkal gyarapították:

Horenitzky János 20 f, Nemann Pál 20 f, Stollmann Jenő 30 f, Pauliny-Tóth Illés 20 f, Zolnai Jenő 30 f, Pálka Alfréd 40 f, Hazslinszky László 60 f, Blatniczky Béla 10 f, Pecznik András 20 f, Hrivnák József 30 f, Kvorka János 30 f, Filipcsa János 20 f, Hrivnák Iván 30 f, Szabó János 20 f, Tatár Emil 30 f, Berecz Károly 20 f, Csajka János 20 f, Dianiska Fedor 20 f, Furgyik István 20 f, Jancsó Mátyás 30 f, Jeszenszky Ferencz III. 30 f, Kerekes Dezső 10 f, Lupták János 10 f, Markovits Károly 20 f, Starke Pál 10 f, Stollmann Károly 40 f, Szvrcsina József 20 f, Uhrik János 30 f, Walther László 12 f, Wihl Lajos 10 f, Zsabka Kálmán 20 f, Klimo Béla 10 f, Szurovy Gyula 10 f, Skultéty Gyula 10 f, Klimo Vilmos 10 f, Náthán András 10 f, Paulinyi Dániel 20 f, Jeszenszky Ferencz II. 10 f, Strba J. Károly 20 f, Holéczy Sámuel 10 f, Grandtner József 30 f, Nemann János 20 f, Bázlik Lajos 10 f, Osgyány Albin 10 f, Nádeja Jenő 10 f, Csipka Gyula 10 f, Micsik Emil 10 f, Droba János 20 f, Izsip Emil 20 f, Mártonfi János 10 f, Csepcsányi Gusztáv 10 f, Szomora Sándor 10 f, Jeszenszky Ferencz I. 10 f, Csajka András 20 f, Csajka Dusan 10 f, Hudecz János 20 f, Lichy Mátyás 10 f, Szabadi Béla 10 f, Zolnai Géza 20 f, Sikura Mihály 10 f, Ivánszky László 50 f, Rosenauer Miklós 1 K, Hilmer Iván 50 f, Horenitzky Sámuel 20 f, Blatniczky Vilmos 10 f, Horváth József 10 f, Goldperger Barnabás 10 f, Furgyik K. 40 f, V. 1 K. A Beszterczebányai Hitelbankban 94 K 47 f. Ez összesen kitesz 109 K 59 f-t. Kiadás könyvekre 34 K 10 f-t. Marad tehát 75 K 49 f. Ezen összeg a Beszterczebányai Hitelbankban van elhelyezve.

A lefolyt tanévben 30 tanuló egészben, 10 pedig részben segélyeztetett tankönyvekkel.

Az alap kezelője: Varga Mihály igazgató.

4. *Ifjusági gyámegyesület,* működését mindjárt a tanév ele-

jén megkezdette. Egész évi gyüjtésének eredménye 18 K 56 f. Ezen összeghez járult: az I. osztály 4 K 54 f, a II. osztály 2 K 10 f, a III. osztály 2 K 72 f, a IV. osztály 3 K 30 f. Az ifjusági istentiszteletek alkalmával befolyt perselypénz 5 K 90 f.

A befolyt összegből 6 koronát a szentjakabfalvi ev. leányegyháznak, 5 koronát a rozsnyói evang. árvaháznak, 4 K 56 fillért a zólyomi egyházmegyei gyámintézetnek és 3 koronát a torzsai evang. konfirmandusok otthonára küldöttünk.

5. *Ösztöndíjak és jutalmak:*

a) A Deék Ferencz-jéle alapból, melynek tőkéje 1737 K 42 f-t tesz, megjutalmaztattak: Tatár Emil IV. osztályu tanuló 30, Horváth József I. oszt. tanuló 12 koronával.

b) Az 1400 koronás alapitvány kamatját 56 K összegben Jeszenszky Ferencz III. oszt. tanuló kapta.

c) A nm. és főtiszt. bányakerületi gyüléstől ösztöndijakra tanintézetünknek ez évben is kegyesen megszavazott 200 K-ból mélt. és főtiszt. Scholtz Gusztáv püspök urtól a tanári kar ajánlatára nyertek: Zolnai Jenő IV. oszt. tanuló 30 K-át Szvrcsina József, Jancsó Mátyás és Uhrik János III. oszt. tanulók 25—25 K-át, Szabó János IV. és Csepcsányi Gusztáv II. oszt. tanuló 20—20 K-át, Pecznik András IV. Strba János II. és Sikura Mihály I. oszt. tanulók 15—15 K-át, Vigas János I. o. tan. 10 K-át.

A nm. és főtiszt. bányakerületnek nagylelkü adományáért ezuttal is hálás köszönetet mondunk s iskolánk szegényeit továbbra is kegyes pártfogásába ajánljuk.

d) A feloszlott „Zólyommegyei magyar olvasó és társalgó egylet" vagyonából oly tanuló számára alapitott ösztöndijat, ki a tanév folyamán a magyar nyelvben kiváló előmenetelt tett, Beszterczebánya sz. kir. város tek. tanácsa a tanári kar jelölése alapján Horváth József I. oszt. tanulónak adományozta 11 kor. 10 f összegben.

e) A Hainrich Jakab-féle 28 K ösztöndijat Szurovy Béla I. oszt. tanuló nyerte el.

f) A beszterczebányai nt. ev. egyházközség által adományozott 20 K ösztöndíjjal Csajka András I. oszt. tanuló jutalmaztatott meg.

g) A Prokópy Jánosné—Czimer Emília-féle ösztöndíjat 22 K 56 f összegben a tanári kar Csajka János III. oszt. tanulónak adományozta.

h) A zólyomi egyházmegyei ev. tanitóegyleti ösztöndíjat 14 K összegben az illető egylet választmánya a tanári kar jelölése alapján Kurjatkó János I. osztályu tanulónak adományozta.

Jutalomkönyvet kaptak:

1. A Dillnberger Károly és Zsuzsánna-féle alapitványból: Horenitzky Sámuel I., Hudecz János I., Rosenauer Miklós I., Szurovy Gyula II. és Filipcsa János IV. oszt. tanulók.

2. Machold Fülöp úr, nyomdatulajdonos és könyvkereskedő, adományából: Jancso Mátyás III., Uhrik János III., Tatár Emil IV. és Zolnai Jenő IV. oszt. tanulók.

3. A Bodorovszky-féle alapitványból: Szvrcsina József III. és Vigas János I. oszt. tanulók ruhát kaptak.

Fogadják a szíves adakozók becses adományaikért az intézet hálás köszönetét.

X. A tanulók névsora, lakóhelye és vallása.*)

I. osztály.

1. Blatniczky Vilmos Zólyomlipcse — Zólyom m. a.
2. Csajka András, Mosócz — Turocz m. a. ö.
3. Csajka Dusan, Mosócz — Turocz m. a.
4. Csernák János, Zólyombrézó — Zólyom m., róm. kath., km.
5. Droba Dániel, Zsaskó — Árva m.
6. Fabriczy István, Neczpál — Turócz m. a.
7. Furgyik Károly, Beszterczebánya — Zólyom m.
8. Goldperger Barnabás, Nagylibercse — Nógrád m.
9. Hilmer Iván, Stubnyafürdő — Turócz m. a.
10. Horenitzky Sámuel, Radvány — Zólyom m. a. j.
11. Horváth József, Mosócz — Turócz m. a. ö.
12. Hudecz János, Becsó — Zólyom m. a. j.
13. Ivánszky László, Beszterczebánya — Zólyom m. róm. kath.
14. Jeszenszky Gasparé Ferencz, Felsőjeszen — Turócz m. a.
15. Kurjatko János, Pallós — Zólyom m. ism. a. ö.
16. Lichy Mátyás, Zólyomszászfalu — Zólyom m. a.
17. Luby András, Szentjakabfalva — Zólyom m.
18. Lupták János, Blatnicza — Turócz m. a.
19. Markó Károly, Beszterczebánya — Zólyom m.
20. Rosenauer Miklós, Beszterczebánya — Zólyom. m. j.
21. Sikura Mihály, Mosócz — Turócz m. ö.
22. Simun János, Garamszentandrás — Zólyom m.
23. Szabadi Béla, Luczató — Zólyom m. a.
24. Szurovy Béla, Beszterczebáoya — Zólyom m. ö.
25. Vigas János, Rudló — Zólyom m. ö.
26. Walther Béla, Beszterczebánya — Zólyom m.

---

*) A rövidítések magyarázata : a = alumnista; ö. = ösztöndijas; j. = jutalomkönyvet kapott; ism. = ismétlő; ref. = református; róm. kath. = római katholikus; km. = kimaradt.

Hol a vallás nincs jelezve, ott ág. hitv. ev. értendő.

27. Zolnai Géza, Beszterczebánya — Zólyom m.
28. Zsabka István, Beszterczebánya — Zólyom m.

II. Osztály.

1. Bázlik Lajos, Bakabánya — Hont m. a.
2. Csepcsányi Gusztáv, Válcsa — Turócz m. a. ö.
3. Csipka Gyula, Tiszolcz — Gömör m.
4. Droba János, Szentjakabfalva — Zólyom m.
5. Grandtner József, Beszterczebánya — Zólyom m.
6. Hicskó József, Károlyfalu — Turócz m. a. meghalt.
7. Holéczy Sámuel, Zólyomlipcse — Zólyom m. a.
8. Izsip Emil, Mosócz — Turócz m. a.
9. Jeszenszky Ferencz, Zábor — Turócz m. a. ism,
10. Klimo Vilmos, Beszterczebákya — Zólyom m.
11. Koleszár Iván, Beszterczebánya — Zólyom m. ism.
12. Mártonfi János, Beszterczebánya — Zólyom m.
13. Micsik Emil, — Mosócz — Turócz m. a.
14. Nádeja Jenő, Beszterczebánya — Zólyom m ism.
15. Náthán András, Beszterczebánya — Zólyom m.
16. Nemann János, Zólyomszászfalu — Zólyom m.
17. Osgyány Albin, Beszterezebánya — Zólyom m. ref.
18. Paulinyi Dániel, Beszterczebánya — Zólyom m. ism.
19. Skultéty Gyula, Alsószabadi — Zólyom m. a.
20. Strba János, Mosócz — Turócz m. a. ö.
21. Szomora Sándor, Tótpelsőcz — Zólyom m. a.
22. Szurovy Gyula, Zólyomlipcse — Zólyom m. a. j.

III. Osztály.

1. Berecz Károly, Libetbánya — Zólyom m. ref., a.
2. Csajka János, Mosócz — Turócz m. a. ö.
3. Dianiska Fedor, Tiszolcz — Gömör m. a.
4. Furgyik István, Beszterczebánya — Zólyom m.
5. Jancso Mátyás, Szmrecsán — Liptó m. a. ö. j.

6. Jeszenszky Ferencz, Mosócz — Turócz m. a. ö.
7. Kerekes Dezső, Beszterczebánya — Zólyom m. róm. kath.
8. Klimo Béla, Beszterczebánya — Zólyom m.
9. Lupták János, Luczató — Zólyom m.
10. Markovits Károly, Radvány — Zólyom m.
11. Starke Pál, Turóczszentmárton — Turócz m. a.
12. Stollmann Károly, Beszterczebánya — Zólyom m.
13. Szvrcsina József, Mosócz — Turócz m. a. ö.
14. Uhrik János, Jaszenova — Árva m. a. ö. j.
15. Walther László, Beszterczebánya — Zólyom m.
16. Wihl Lajos, Beszterczebánya — Zólyom m., róm. kath.
17. Zsabka Kálmán, Beszterczebánya — Zólyom m. róm. kath.

IV. Osztály.

1. Blatniczky Béla, Libetbánya — Zólyom m. a.
2. Hazslinszky László, Beszterczebánya — Zólyom m.
3. Filipcsa János, Pónik — Zólyom m. a. j.
4. Horenitzky János, Radvány — Zólyom m. a.
5. Hrivnák Iván, Mosócz — Turócz m. a.
6. Hrivnák József, Mosócz — Turócz m. a.
7. Kvorka János, Neczpál — Turócz m. a.
8. Lacziák Mihály, Felsőtisztás — Nógrád m. a.
9. Lichner Károly, Beszterczebánya — Zólyom m. róm. kath.
10. Markó Pál, Besztercebánya — Zólyom m.
11. Nemann Pál, Zólyomszászfalu — Zólyom m. a.
12. Pálka Alfréd, Verbicz, — Liptó m. a.
13. Pauliny-Tóth Illés, Turóczszentmárton. — Turócz m. a.
14. Pecznik András, Farkaspetőfalva — Zólyom m. ö.
15. Stollmann Jenő, Beszterczebánya — Zólyom m.
16. Szabó János, Tiszolcz — Gömör m. ö.
17. Tatár Emil, Mosócz — Turócz m. a. ö. j.
18. Zolnai Jenő, Vaczok — Zólyom m. ö. j.

XI. Statisztikai kimutatás a gymnasiumi tanulókról.

Osztály	Beiratott			Lakhelyre nézve			Anyanyelvre nézve			Vallásra nézve			Életkorra nézve dec. 31-én								Az év végén vizsgálatot tett			Ösztöndíjat vagy jutalmat nyert	Tápdíj elengedésben részesült		Tandíj elengedésben részesült	
	nyilvános	magán	összesen	helybeli	megyebeli	más megyebeli	magyar	német	tót	ág. hitv. ev.	reform.	róm. kath.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	nyilvános	magán	összesen		egészben	részlegesben	egészben	részlegesben
													évét már betöltötte															
I.	28	—	28	8	10	10	10	18	—	25	—	3	1	10	8	7	2	—	—	—	27	—	27	9	—	4	3	
II.	22	—	22	8	6	8	5	17	—	21	1	—	—	—	1	11	9	1	—	—	21	—	21	3	—	6	2	
III.	17	—	17	7	3	7	7	10	—	13	1	3	—	—	—	6	2	6	3	—	17	—	17	5	—	6	—	
IV.	18	—	18	5	5	8	5	13	—	17	—	1	—	—	—	—	7	6	3	2	18	—	18	5	—	5	—	
Összesen:	85	—	85	28	24	33	27	58	—	76	2	7	1	10	9	24	20	13	6	2	83	—	83	22	—	21	5	

A tanuló	Az I. osztályban	II. osztályban	III. osztályban	IV. osztályban	Összesen
a) *Nyelvismerete:*					
Magyar	4	1	3	1	9
Magyar—tót	22	19	13	16	70
Magyar—német	—	—	—	—	—
Magyar—német—tót	1	1	1	1	4
b) *Egészségi állapota:*					
Könnyű betegségi eset	18	14	23	15	70
Súlyos „ „	—	—	1	—	1
Járványos „ „	—	1	—	—	1
Meghalt „ „	—	1	—	—	1
c) *Magaviselete:*					
Jó	26	18	17	15	76
Szabályszerű	1	3	—	3	7
Kevésbbé szabályszerű	—	—	—	—	—
Rossz	—	—	—	—	—
d) *Tanulmányi előmenetele:*					
Minden tantárgyból jeles	3	1	3	2	9
„ „ legalább jó	7	3	5	5	20
Minden tant. legalább elégséges	12	12	8	8	40
Egy tantárgyból elégtelen	2	3	1	1	7
Két „ „	2	1	—	2	5
Több „ „	1	1	—	—	2

Ezen adatok csak a vizsgálatot tett tanulókra vonatkoznak.

XII. Tudósitás a jövő tanévre vonatkozólag.

1. Az 1910—911-iki tanév szeptember 1-én veszi kezdetét. 1—3-ig történik a tanulók beírása, 5-én megnyitjuk a tanévet s 6-án megkezdjük a rendes tanítást. Ezt megelőzőleg augusztus 31-én a javitó és pótló vizsgálatokat tartjuk meg.

2. A későbben jelentkezők csak azon esetben fognak felvétetni, ha elkésésüket alapos okokkal indokolták.

3. Minden tanuló fizet 32 K tandijat és pedig félévi előleges részletekben. A tandíj csak helybelieknek engedhető el. Iskolai szükségletekre volt tanulóink 4 K 20 f, az ujonnan belépők pedig 6 K 20 f-t fizetnek a beiratáskor. Azonkívül az országos tanári nyugdíjalapra minden tanuló 6 K-t tartozik fizetni ugyancsak a beiratáskor. Mindezen illetékeket a *magántanulók is kötelesek megfizetni.* Ezen illetékek fizetése alól senki sem menthető fel.

4. A tápintézetesek a tápdíj felét szintén előre tartoznak lefizetni. Ebédért 60 K fizetendő egész évre.

5. Az idegen tanulók elhelyezéséről gondoskodik az igazgatóság. Szegényebb sorsu szülőket bátorkodunk figyelmeztetni, hogy az igazgatóság kötelességének fogja ismerni, mennyire lehet, a legolcsóbb szállásokat megszerezni.

6. A szegény s a mellett szorgalmas és jó erkölcsü tanulók helybeli ev. egyházunk t. iskolatanácsához folyamodhatnak, ha helybeliek a tandíj, ha vidékiek a tápdíj elengedéséért. Az ujonnan belépő tanulók kérvényei azonban csak a tanév második felében vétethetnek figyelembe, minekutána a kérelmezők szorgalmuknak és példás magaviseletöknek tanubizonyságát intézetünkben már megadták.

7. Beiratásnál minden tanuló a megelőző osztály sikeres bevégzését feltüntető bizonyitványt, keresztlevelet, himlőoltási és ha 12 éves, ujraoltási bizonyitványt tartozik felmutatni.

8. Azon tanuló, ki a rendes tantárgyak egyikéből — nem számitva ide a szépirást és testgyakorlatot — elégtelen osztályzatot kapott, a következő tanév kezdetén javitó vizsgálatot tehet.

A ki két tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, csak felekezeti főhatóságunk engedélyével bocsátható javító vizsgálatra. Ezen engedély elnyerhetése végett a mélt. és főtisztelendő Scholtz Gusztáv püspök urhoz czimzett folyamodványok f. évi július hó 6-ig intézetünk igazgatóságánál benyújtandók.

Aki kettőnél több tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az javító vizsgálatra semmi esetre sem bocsátható.

MEGJEGYZÉS: Lakást fogadni az igazgatóság előleges tudta nélkül egy tanulónak sem szabad.

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

TARTALOM.

I. Adatok a gymnasium 1909—910. tanévi történetéhez . . . 3 oldal.
II. A tanulók vallás-erkölcsi, szorgalmi és egészségi állapota . 4 »
III. Az oktatás nyelve; osztályozási jegyek . . . . . 5 »
IV. Iskolai tanács . . . . . 6 »
V. Tanári testület . . . . . 7 »
VI. Tanterv . . . . . 9 »
VII. Mellékintézetek . . . . . 16 »
VIII. Taneszközök . . . . . 17 »
IX. Segélyezőintézetek, ösztöndíjak, jutalmak . . . . . 22 »
X. A tanulók névsora, lakóhelye és vallása . . . . . 27 »
XI. Statisztikai kimutatás a gymnasiumi tanulókról . . . . . 30 »
XII. Tudósitás a jövő tanévre vonatkozólag . . . . . 32 »